

11. SINIF FELSEFE DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 2 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. FEL.11.1.1 · Çevre ile ilgili felsefi soru ve problemleri anlayabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	İnsan merkezci etik yaklaşımı yazar.	6
b)	Doğanın yalnızca insana sağladığı yarar kadar (araçsal) değeri olduğunu belirtir.	6
b)	Bunu konuşmadaki "İnsanlara yararı olmasaydı korumamıza gerek kalmazdı." ifadesiyle ilişkilendirir.	3

a) Örnek cevap: İnsan merkezci etik.

b) Örnek cevap: Doğa, insana sağladığı yarar kadar değerli görülür; kendi başına bir değeri yoktur. Üyenin 'İnsanlara yararı olmasaydı korumamıza gerek kalmazdı.' sözü bunu gösterir.

Sık hatalar: Ormanı koruma isteği olduğu için çevre merkezci demek; Araçsal değeri metinle ilişkilendirmemek

2. FEL.11.1.1 · Çevre ile ilgili felsefi soru ve problemleri anlayabilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	II ve III'ü felsefi soru olarak belirler.	8
b)	I ve IV'ün ölçüm ve gözlemlerle cevaplanabildiğini belirtir.	4
b)	II ve III'ün değer ve sorumluluk gibi kavramları sorguladığını, ölçümle kesin cevabı bulunamadığını açıklar.	8

a) Örnek cevap: II ve III.

b) Örnek cevap: I ve IV ölçüm ve sayımla cevaplanabilir. II ve III ise 'değer' ve 'sorumluluk' kavramlarını sorgular; deneyle kesin cevabı bulunamaz, akıl yürütme ve tartışma gerektirir.

Sık hatalar: Çevre konusu olduğu için bütün soruları felsefi saymak; Ayırt edici özelliği açıklamadan soruları tekrar etmek

3. FEL.11.1.2 · Çevre sorunlarıyla ilgili felsefi düşünce ortaya koyabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Açık bir tutum belirtir ve tutarlı bir gerekçeyle destekler.	6
b)	Görüşüne uygun bir karşı argüman yazar.	3
b)	Karşı argümana tutarlı bir yanıt verir.	6

a) Örnek cevap: Türün devamı için geçici olarak sürdürülmesini destekliyorum; çünkü bir tür yok olursa geri getirilemez ve bu programlar bazı türleri doğaya geri kazandırabilir.

b) Örnek cevap: Karşı argüman: Hayvanlar özgürlüklerinden yoksun bırakılarak acı çekiyor. Yanıt: Bu doğru bir kaygıdır; bu yüzden programlar yalnızca türü kurtarmaya yetecek süreyle, geniş ve doğala yakın alanlarda ve hayvanları doğaya geri salma amacıyla yürütülmelidir.

Sık hatalar: Karşı argüman yerine kendi görüşünü tekrar etmek; Yanıtı karşı argümanla ilişkilendirmemek

4. FEL.11.1.2 · Çevre sorunlarıyla ilgili felsefi düşünce ortaya koyabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Çatışan iki değeri belirler (ekonomik kalkınma/insanların refahı ile doğanın ve kültürel mirasın korunması vb.).	6
b)	Açık bir tutum belirtir ve dayandığı çevre etiği yaklaşımını adlandırır.	3
b)	Tutumunu karttaki sonuçlardan yararlanarak tutarlı biçimde gerekçelendirir.	6

a) Örnek cevap: İnsanların refahı ve ekonomik kalkınma ile doğanın (endemik çiçek türü, çınarlar) ve köyün korunması.

b) Örnek cevap: Barajın yapılmamasından yanayım. Çevre merkezci yaklaşıma göre yalnızca bu vadiye yaşayan çiçek türü ve vadi ekosistemi kendi başına değerlidir; bir tür yok olursa geri getirilemez. Elektrik başka kaynaklardan sağlanabilir, ama kaybolan tür ve köy yerine konamaz.

Sık hatalar: Yaklaşım adı verip gerekçede o yaklaşımın ölçütünü kullanmamak; Değerler yerine sonuçları sıralamak

5. FEL.11.1.2 · Çevre sorunlarıyla ilgili felsefi düşünce ortaya koyabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Açık bir tutum belirtir.	3
a)	Birbirinden farklı iki tutarlı gerekçe yazar.	7
b)	Karşıt görüşü doğru biçimde ifade eden bir argüman yazar.	3
b)	Bu argümanı gerekçeli olarak çürütür.	7

a) Örnek cevap: Katılmıyorum. Birincisi, kirliliğin büyük bölümü sanayi, enerji üretimi ve ulaşım gibi bireyin tek başına değiştiremeyeceği alanlardan kaynaklanır. İkincisi, kuralları koyan ve denetleyen kurumlar harekete geçmezse bireysel çabalar dağınık kalır.

b) Örnek cevap: Karşı argüman: Toplum bireylerden oluşur; herkes üzerine düşeni yaparsa sorun çözülür. Çürütme: Bireylerin tutumu önemlidir ama bireyler, örneğin bir fabrikanın atık suyunu denetleyemez; bunun için yasal düzenleme ve kurumların sorumluluk alması gerekir. Bireysel ve kurumsal çaba birlikte gereklidir.

Sık hatalar: İki gerekçe yerine aynı gerekçeyi iki kez yazmak; Karşı argümanı çürütmeden kabul etmek

6. FEL.11.2.1 · Teknoloji ile ilgili felsefi soru ve problemleri anlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Yabancılaşma ya da anlam kaybı problemini belirtir.	3
a)	Aynı masadaki aile bireylerinin birbirleriyle gerçek bir iletişim kuramamasını gerekçe olarak gösterir.	6
b)	Teknolojinin uzaktakileri yaklaştırırken yakındakileri uzaklaştırabildiğini örnekle gösterir.	3
b)	Görüşü bütünüyle kabul etmeyen, iki yönü de değerlendiren tutarlı bir sorgulama yapar.	3

a) Örnek cevap: Yabancılaşma. Aile aynı masada oturduğu hâlde Hilal ve Burak ekranla meşgul; annelerinin sorusuna gerçek bir cevap vermiyorlar, birbirlerinden uzaklaşmışlar.

b) Örnek cevap: Teknoloji uzaktaki arkadaşlarla anında konuşmayı sağladığı için insanları yaklaştırmıştır. Ama bu örnekte aynı masadaki insanlar birbirinden uzaklaşmıştır. Teknoloji bir yandan yaklaştırırken bir yandan yakın ilişkileri zayıflatabilir; görüş tek yönlüdür.

Sık hatalar: Problemi adlandırmadan durumu anlatmak; Görüşü örnekle ilişkilendirmeden sorgulamak